

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen

Møteinnkalling 2/09

Møte: Eldrerådet
Møtested: Akersbakken 27
Møtetid: tirsdag 24. mars 2009 kl. 15.00
Sekretariat: 23 47 53 72

SAKSKART

Åpen halvtime
Godkjenning av innkalling
Godkjenning av sakskart
Informasjon
Eventuelt

Saker til behandling

Sak 12/09 ER-protokoll februar 2009
Sak 13/09 Oppsummering av folkehelsearbeid i 2008.
Sak 14/09 Årsstatistikk for bydel St. Hanshaugen 2008
Sak 15/09 Lokal folkehelseplan for Bydel St.Hanshaugen
Sak 16/09 Vold i nære relasjoner

Bydel St. Hanshaugen

leder

sekretær

Sak 12/09 ER-protokoll februar 2009

Arkivsak: 200800311
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Kristin Kaus

Saksgang	Møtedato	Saknr
Eldrerådet	24.03.09	12/09

ER-PROTOKOLL FEBRUAR 2009

Protokoll 1/09

Møte: Eldrerådet
Møtested: Akersbakken 27
Møtetid: tirsdag 17. februar 2009 kl. 15.00
Sekretariat: 23 47 53 72

Møteleder: Ivar Børsheim

Tilstede: Ulla Askeland,
Hallgerd Olesen,
Ragna Opheim,
Haakon Sandøy

Forfall:

Som vara møtte:

I tillegg møtte: Jan Helge Nordbye,
Ulla-Britta Gustafson,
Ingrid-Beate Gjersøe

Møtesekretær: Torun Nilsen

Åpen halvtime:
Ingen

Godkjenning av innkalling og sakskart :
Ok

Eventuelt:
Tatt til slutt

Sak 1 /09 Protokoll ER-møte desember 2008

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Godkjent

Votering:
Enstemmig vedtatt

Vedtak:
Godkjent

Sak 2 /09 Avisbånd som avfall og som potensiell ulykkesrisiko

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Bydelsutvalget tar saken til orientering og ber om å bli underrettet om den videre saksgang.

Votering:
Enstemmig vedtatt

Vedtak:
Bydelsutvalget tar saken til orientering og ber om å bli underrettet om den videre saksgang.

Sak 3 /09 Brukerundersøkelse ved hjemmebaserte tjenester i september 2008 - resultater

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Bydelsutvalget tar brukerundersøkelsen ved hjemmebaserte tjenester i september 2008 – resultater, til orientering.

Behandling:
Tilleggsforslag:
Resultatene av brukerundersøkelsen for vår bydel baseres på en svarprosent på 30. Ved seinere brukerundersøkelser oppfordrer eldrerådet administrasjonen til å arbeide for at undersøkelsen gjøres enklere og mindre omfattende for dermed å øke svarprosenten, og slik få et sikrere grunnlag å trekke slutninger av.

Votering:
Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt
Tilleggsforslaget enstemmig vedtatt

Vedtak:
Bydelsutvalget tar brukerundersøkelsen ved hjemmebaserte tjenester i september 2008 – resultater, til orientering.
Resultatene av brukerundersøkelsen for vår bydel baseres på en svarprosent på 30. Ved seinere brukerundersøkelser oppfordrer eldrerådet administrasjonen til å arbeide for at undersøkelsen

gjøres enklere og mindre omfattende for dermed å øke svarprosenten, og slik få et sikrere grunnlag å trekke slutninger av.

Sak 4 /09 Etablering av intermediære enheter i samarbeid mellom Lovisenberg diakonale sykehus og bydelene Sagene, Grünerløkka, Gamle Oslo og St. Hanshaugen

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

1. Bydelsutvalget tar informasjon om videre arbeid med en intermediærenhet mellom bydelene i Lovisenberg sykehussektor og Lovisenberg diakonale sykehus, til orientering.
2. Bydelsutvalget tar generell informasjon om intermediærenhet til orientering.
3. Bydelsutvalget holdes løpende orientert om framdriften.

Behandling:

Tilleggsforslag:

Eldrerådet ser fram til etableringen av en intermediær enhet som også inkluderer vår bydel. En intermediær enhet vil bli en viktig del av omsorgskjeden for eldre som overgang mellom sykehus og hjem.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt

Tilleggsforslaget enstemmig vedtatt

Vedtak:

1. *Bydelsutvalget tar informasjon om videre arbeid med en intermediærenhet mellom bydelene i Lovisenberg sykehussektor og Lovisenberg diakonale sykehus, til orientering.*
2. *Bydelsutvalget tar generell informasjon om intermediærenhet til orientering.*
3. *Bydelsutvalget holdes løpende orientert om framdriften.*

Eldrerådet ser fram til etableringen av en intermediær enhet som også inkluderer vår bydel. En intermediær enhet vil bli en viktig del av omsorgskjeden for eldre som overgang mellom sykehus og hjem.

Sak 5 /09 Senioruniversitet - tilbud på bydelens eldresentre

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken Senioruniversitet – tilbud ved bydelens eldresentre til orientering

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar saken Senioruniversitet – tilbud ved bydelens eldresentre til orientering

Sak 6 /09 Årsberetning 2008 for Bydel St. Hanshaugen

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar årsberetning 2008 for Bydel St. Hanshaugen til orientering.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar årsberetning 2008 for Bydel St. Hanshaugen til orientering.

Sak 7 /09 Statusrapportering strategisk plan 3. tertial 2008**Bydelsdirektørens forslag til vedtak**

Bydelsutvalget tar statusrapportering for strategisk plan 3. tertial 2008 til orientering

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar statusrapportering for strategisk plan 3. tertial 2008 til orientering

Sak 8 /09 Sykehjemsplasser i 2009**Bydelsdirektørens forslag til vedtak**

1. Antall sykehjemsplasser reduseres med 13 plasser, tilsvarende 2 plasser pr. måned (3 i februar) t.o.m. juni. Antall sykehjemsplasser ved utgangen av 2008 er 173.
2. Antall korttidsplasser er 8, rehabiliteringsplasser er 10 og aldershjemsplasser er 19 i hele 2009
3. Kostnadssted 70840 økes med kr. 838.000 som dekkes ved at budsjettrammen økes i forbindelse med reduserte priser på plassene
4. Samme kostnadssted økes med kr. 941.000 til å dekke to ekstra aldershjemsplasser
5. Vederlagsinntekter på kostnadssted 70852 økes med kr. 941.000.

Behandling:

Tilleggsforslag:

Eldrerådet er bekymret over den sterke og raske reduksjonen i sykehjemsplasser, særlig når det gjelder somatiske plasser. Vi forventer en garanti for at når behovet for sykehjemsplasser oppstår i løpet av året, så er det midler til å kjøpe disse plassene. Bydelens eldre må slippe å oppleve at økonomien er viktigere enn at de får plassen de trenger. Under denne forutsetningen kan eldrerådet slutte seg til bydelsdirektørens forslag til vedtak.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt

Tilleggsforslaget enstemmig vedtatt

Vedtak:

1. *Antall sykehjemsplasser reduseres med 13 plasser, tilsvarende 2 plasser pr. måned (3 i februar) t.o.m. juni. Antall sykehjemsplasser ved utgangen av 2008 er 173.*

2. Antall korttidsplasser er 8, rehabiliteringsplasser er 10 og aldershjems plasser er 19 i hele 2009
3. Kostnadssted 70840 økes med kr. 838.000 som dekkes ved at budsjettrammen økes i forbindelse med reduserte priser på plassene
4. Samme kostnadssted økes med kr. 941.000 til å dekke to ekstra aldershjems plasser
5. Vederlagsinntekter på kostnadssted 70852 økes med kr. 941.000.

Eldrerådet er bekymret over den sterke og raske reduksjonen i sykehjemsplasser, særlig når det gjelder somatiske plasser. Vi forventer en garanti for at når behovet for sykehjemsplasser oppstår i løpet av året, så er det midler til å kjøpe disse plassene. Bydelens eldre må slippe å oppleve at økonomien er viktigere enn at de får plassene de trenger. Under denne forutsetningen kan eldrerådet slutte seg til bydelsdirektørens forslag til vedtak.

Sak 9 /09 Oppdatering av reglement for arbeidsutvalget, brukerråd, tilsynsutvalg, lokal klagenemnd og saksforberedende komiteer

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Reglement for arbeidsutvalget, brukerråd, tilsynsutvalg, lokal klagenemnd og saksforberedende komiteer vedtas.

1. Det opprettes følgende organer:

Arbeidsutvalg som skal bestå av 5 medlemmer med 5 varamedlemmer. Arbeidsutvalget skal velges blant bydelsutvalgets medlemmer og ledes av bydelsutvalget leder. Arbeidsutvalget skal bestå av både flertalls- og mindretallskonstellasjonen i bydelsutvalget. En representant fra hver av de partigrupper som ikke blir innvalgt, kan møte som observatør.

Tilsynsutvalg for institusjoner mv. som skal bestå av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer.

Tilsynsutvalg for hjemmetjenester som skal bestå av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer.

Lokal klagenemnd som skal bestå av 5 medlemmer og 5 varamedlemmer. Minst ett av klagenemndas medlemmer skal være medlem av bydelsutvalget.

Lokalt eldreråd hvor bydelsutvalget fastsetter antall medlemmer. Lokale eldreråd er lovpålagt (lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd av 08.11.1991 nr. 76). Rådets sammensetning og oppgaver fremgår av loven. Eldrerådet skal velges ved flertallsvalg av bydelsutvalget. Pensjonistforeninger har rett til å foreslå medlemmer til eldrerådet. Flertallet av rådet skal bestå av alderspensjonister i bydelen. Eldrerådet velger selv leder og nestleder.

I tråd med tradisjon i bydelen koordineres forslag fra pensjonistforeningene ved bydelens eldresenter, som forestår valg av kandidater. Resultatene fremlegges som forslag for bydelsutvalget.

Eldrerådet består av 5 medlemmer hvorav en 1 er medlem i bydelsutvalget, og 5 varamedlemmer.

Lokalt råd for funksjonshemmede hvor bydelsutvalget fastsetter antall medlemmer og velger leder og nestleder.

Rådet for funksjonshemmede består av 5 medlemmer hvorav et er medlem i bydelsutvalget og 5 varamedlemmer..

Forslag til kandidater innhentes fra funksjonshemmedes organisasjoner.

Lokalt ungdomsråd som skal bestå av 8 medlemmer og et varamedlem. I tillegg oppnevnes en politisk representant med vara. Medlemmene skal representere nord og syd i bydelen.

Idrettens samarbeidsutvalg og Lokal Agenda 21 fortsetter med samme sammensetning som i forrige periode.

Det opprettes tre komiteer bestående av 7 medlemmer og 7 varamedlemmer. Det kan i tillegg velges ett varamedlem til den enkelte komité fra hver gruppe som etter nevnte fordeling bare har ett varamedlem til komiteen:

Miljø- og byutviklingskomité

Helse- og sosialkomité

Oppvekst- og kulturkomité

2. Bydelsutvalget godkjenner følgende Reglement for arbeidsutvalg, råd og saksforberedende komiteer:

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget tilrettelegger saker som skal behandles av bydelsutvalget.

Delegasjon av fullmakt til arbeidsutvalget:

- Uttalelssaker der fristen ikke gjør det mulig med behandling i bydelsutvalget
- Administrative saker som ligger i grenseland for politisk behandling

Miljø- og byutviklingskomité

Arbeidsområdet er: Arealplanlegging – reguleringsaker – bolig- og byfornyelsaker – samferdselsaker – trafikk og parkering – kollektivtrafikk – beredskap – forvaltning av lokale parker og nærmiljøanlegg - behandle prinsipielle og retningsgivende spørsmål innenfor ansvarsområdet.

Helse- og sosialkomité

Arbeidsområdet er: Helse- og sosialforvaltningen herunder: psykisk helsevern – sosialomsorg – eldreomsorg – rusmiddelomsorg – miljørettet helsevern – transporttjenesten for forflytningshemmede – boligvirkemidler – skjenkesaker - behandle prinsipielle og retningsgivende spørsmål innenfor ansvarsområdet.

Oppvekst- og kulturkomité

Arbeidsområdet er: Fordeling av frivilligmidler – barnehager - kultur – idrett – ungdomsspørsmål - barnevern: bl.a. orienteres om frivillige plasseringer i institusjon eller fosterhjem dersom plassering er utover 3 mnd., orienteres 1-2 ganger pr. halvår om saker som er behandlet i fylkesnemnda, følge opp det generelle forebyggende barnevern i bydelen – behandle prinsipielle og retningsgivende spørsmål innenfor ansvarsområdet.

Arbeidsoppgaver for komiteene:

- Komiteene skal være et saksforberedende organ for bydelsutvalget

- Komiteene kan reise saker av eget tiltak, men dersom de ønsker større utredningsarbeid utført av administrasjonen skal det forelegges bydelsutvalget til avgjørelse.

Delegasjon av fullmakt til komiteene:

- Komiteene avgir høringsuttalelse i de tilfeller tidsfristen hindrer behandling i bydelsutvalget.
- Komiteene kan selv fatte realitetsavgjørelse i de saker hvor bydelsutvalget uttrykkelig har delegert myndigheten.

Tilsynsutvalg for institusjoner mv

- sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie,
- dagsenter for fysisk og psykisk funksjonshemmede
- avlastningsboliger

i henhold til "Reglement for kommunale tilsynsutvalg for institusjon mv." av 03.12.1997, bystyresak 784.

Tilsynsutvalget er ikke et klageorgan, men et organ som utfører tilsyn på bydelsutvalgets vegne og er i den forbindelse saksforberedende organ for bydelsutvalget. Tilsynsutvalget har ingen vedtakskompetanse.

Tilsynsutvalg for hjemmetjenester

- hjemmehjelp/praktisk bistand
- hjemmesykepleie

Tilsynsutvalget er et frivillig tilbud til brukerne. Det er opp til brukerne, eventuelt i samråd med pårørende/hjelpeverge å ta kontakt med tilsynsutvalget. Bruker avgjør hvordan kommunikasjon skal foregå i form av hjemmebesøk eller gjennom skriftlig/muntlig kommunikasjon.

Lokal klagenemnd

Den lokale klagenemnda skal behandle klagesaker etter kommunehelsetjenesteloven § 2-4, jmfør § 2-1. Møtene holdes for lukkede dører.

Lokalt eldreråd

Eldrerådet er rådgivende for bydelsutvalget i alle saker som angår eldre i bydelen. Dette gjelder således for alle tiltak og planer i sosial- og helsesektoren, boligprogram, reguleringsplaner, samferdselssaker, kulturtiltak og andre tiltak som vedkommer eldre. De skal tilsvarende uttale seg til årsbudsjett og økonomiplan, strategisk plan og årsplaner.

Følgende saksbehandlingsregler gjelder:

1. Rådets leder bestemmer sammen med sekretæren hvilke saker som skal settes på sakslisten. Det settes opp møteplan med bakgrunn i bydelsutvalgets møteplan.
2. BU-konsulent har ansvaret for innkalling til eldrerådets møte.
3. Sakspapirene sendes eldrerådet samtidig med utsendelse til bydelsutvalgets medlemmer.
4. Møteinnkallingen inneholder sakskart med nummererte saker og identifiseres med kort opplysning om hva saken gjelder.
5. Lederen av rådet er møteleder. Ved lederens forfall ledes møte av nestleder. Møter ingen av dem, velger medlemmene møteleder ved flertallsvalg, dvs. den som får de fleste av de avgitte stemmer er valgt.
6. Møteleder har ansvar for å håndheve bestemmelsene om forretningsorden og sørge for protokollføring.

7. Eldrerådet er vedtaksdyktige når minst halvparten er tilstede.
8. Eldrerådets møter holdes for åpne dører og gjøres kjent på en hensiktsmessig måte. Sakslisten og dokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet gjøres tilgjengelige for allmennheten.
9. Uttalelser vedtas av rådet med flertall.
10. Valg av leder og nestleder foretas ved flertallsvalg. Oppnår ingen alminnelig flertall foretas ny valgomgang der den som får flest stemmer blir valgt selv om disse utgjør mindre enn halvparten av stemmene. Står to kandidater likt etter annen gangs avstemming avgjøres valget ved loddtrekning.
11. Det føres protokoll fra møte som godkjennes i samme møte. Protokollen skal inneholde opplysninger om tid og sted for møtet, hvem som møtte og hvem som var fraværende, hvilke saker som ble behandlet, hvilke avgjørelser som ble truffet og avstemmingsresultatet.
12. Møtegodtgjørelse utbetales i henhold til vedtatt reglement for godtgjøring av ombudsmenn i Oslo kommune.
13. Sekretariatsfunksjonen ligger til Forvaltningsseksjonen. Sekretæren deltar i møtet og skriver protokollen. Sekretæren setter opp sakskart sammen med lederen og er ansvarlig for utsendelse av innkallingen.

Protokoll fra rådets møter legges frem for helse- og sosialkomiteen og bydelsutvalget.

Ungdomsrådet

Retningslinjer og mandat:

§ 1 Målsetting

Ungdomsrådet skal:

- Være talerør for barn og ungdom i spørsmål som angår deres oppvekstmiljø og fritidsaktiviteter i Bydel St. Hanshaugen.
- Være et kontaktorgan på tvers av organisasjonstilknytning og partitilhørighet
- Være et koordinerende organ mellom ungdom, bydelsadministrasjonen, frivillige organisasjoner og andre tiltak for ungdom i bydelen
- Fremme barn og ungdoms samlede interesser, og ikke være organ for særskilte interesser
- Innenfor sitt arbeidsfelt formidle informasjon og opplysning, tiltak og utvikling innenfor barne- og ungdomspolitik
- På eget initiativ eller på henvendelser fra organisasjoner og andre interesse parter i bydelen ta opp saker som i særlig grad berører barn og unge og som ikke ivaretas av lovpålagte oppgaver som lov om barnevern osv.

§ 2 Mandat

- Ungdomsrådet legges under oppvekst- og kulturkomiteen. Rådet kan melde saker, men ikke pålegge administrasjonen å utrede saker.
- Ungdomsrådet skal ha en rådgivende funksjon overfor bydelens folkevalgte organer. Det forutsettes at saker som vedrører barn og unge blir sendt rådet til høring.
- Uttalelsene fra ungdomsrådet skal legges fram i oppvekst- og kulturkomiteen og behandles der før bydelsutvalget behandler den.

§ 3 Oppnevning og sammensetning

- Ungdomsrådet skal være et frittstående organ, med uttalelsesrett i saker som vedrører barn og unge i bydelen.

- I rådet bør det sitte representanter som representerer et videst mulig spekter av bydelens organisasjonsliv, samt også representanter for ”uorganisert ungdom”. Rådet bør derfor bestå av følgende representanter:
4 representanter fra bydelens grunnskoler som velges for 2 år.
Det vil være viktig med representanter fra både barne- og ungdomstrinnene på hver grunnskole.
2 representanter velges av elevrådene ved de skolene hvor det er ungdomstrinn, og disse velges for 1 år
1 representant fra hvert klubbstyre ved bydelens fritidsklubber velges for 1 år
1 politisk representant med vara
1 representant fra bydelsadministrasjonen (SaLTo-koordinator) som blir sekretær uten stemmerett
- Det bør videre legges vekt på at rådets medlemmer tilhører ulike aldersgrupper mellom 12 og 18 år. Det er svært viktig at rådets medlemmer representerer begge kjønn, jmfør Lov om likestilling mellom kjønnene § 21.
- Administrasjonen ved SaLTo-koordinator, Oppvekstseksjonen innehar sekretariatsfunksjon. Møtesekretæren kan ikke pålegges saksbehandling av ungdomsrådet.
- Bydelsutvalget oppnevner en politisk representant, dette bør være en av de yngste aktive i bydelspolitikken. Det velges også en vararepresentant.
- Leder og nestleder for rådet velges av rådet selv. Nestleder bør fortrinnsvis velges til leder påfølgende år for å ivareta kontinuiteten.

§ 4 Møter

Det settes opp møteplan med bakgrunn i bydelsutvalgets møteplan. Møtene blir ledet av rådets leder, og hver av de fremmøtte har en stemme med unntak av politisk representant og sekretæren/møtoreferenten.

Allmøter bør avholdes minst en gang i halvåret for å orientere ungdom (og andre) om virksomheten.

Rådet utarbeider årsrapport til bydelsutvalget og rapporten sendes ut til bydelens skoler og fritidsklubber og andre rådet vil informere.

Protokoll fra ungdomsrådets møter legges frem for oppvekst- og kulturkomiteen og bydelsutvalget.

§ 5 Møtegodtgjørelse

Honorar til ungdomsrådet fastsettes i tråd med Oslo kommunes reglement for godtgjøring av ombudsmenn.

§ 6 Økonomi

Utgifter til rådets virksomhet bæres av Bydel St. Hanshaugen.

§ 7 Endringer

Endringer foretas av bydelsutvalget.

Råd for funksjonshemmede

Retningslinjer og mandat:

§ 1 Formål

Rådet er et samarbeids- og rådgivende utvalg for Bydel St. Hanshaugen i saker som angår funksjonshemmedes behov og interesser.

§ 2 Sammensetning/oppnevning

Rådet skal ha følgende sammensetning:

Brukerrepresentanter

2 brukerrepresentanter oppnevnes gjennom Oslo Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO), og Norges Handikapforbund inviteres til å oppnevne 1 representant. Representantene må bo i bydelen. Utenom de 3 faste skal det være 3 vararepresentanter.

Bydelsadministrasjonen

Bydelsdirektøren oppnevner en representant som også skal være sekretær i rådet.

Politikere

Bydelsutvalget oppnevner en politisk representant og en vararepresentant.

Bydelsutvalget velger leder og nestleder.

Rådets funksjonstid følger den kommunale valgperiode.

Statlige instans NAV på lokalplan har møterett med tale- og forslagsrett.

§ 3 Oppgaver

Rådet holder seg løpende orientert om aktuelle saker for funksjonshemmede i bydelene.

Bydelen samarbeider med rådet om aktuelle saker til behandling i bydelen.

Rådet arbeider med, får seg forelagt og har anledning til å uttale seg i saker som gjelder:

- tiltak for funksjonshemmede
- bydelens budsjett og planarbeid på aktuelle områder
- i saker av prinsipiell interesse: få uttale seg på det forberedende stadium av saksbehandlingen
- rådet tar opp og utreder saker på eget initiativ
- rådet driver informasjonsarbeid innad i bydelen, overfor organisasjoner, allmennheten osv.
- rådet tar initiativ til å bedre samarbeid og samordning i saker av interesse for funksjonshemmede innen offentlige etater i kommunen

Følgende saksbehandlingsregler gjelder:

1. Rådets leder bestemmer sammen med sekretæren hvilke saker som skal settes på sakslisten. Det settes opp møteplan med bakgrunn i bydelsutvalgets møteplan.
2. BU-konsulent har ansvaret for innkalling til råd for funksjonshemmedes møte.
3. Sakspapirene sendes rådet samtidig med utsendelse til bydelsutvalgets medlemmer.
4. Møteinnkallingen inneholder sakskart med nummererte saker og identifiseres med kort opplysning om hva saken gjelder.
5. Rådets leder bestemmer sammen med sekretæren hvilke saker som skal settes på sakslisten
6. Lederen av rådet er møteleder. Ved lederens forfall ledes møte av nestleder. Møteringen av dem, velger medlemmene møteleder ved flertallsvalg, dvs. den som får de fleste av de avgitte stemmer er valgt.
7. Møteleder har ansvar for å håndheve bestemmelsene om forretningsorden og sørge for protokollføring.
8. Rådet er vedtaksdyktige når minst halvparten er tilstedet.
9. Rådets møter holdes for åpne dører og gjøres kjent på en hensiktsmessig måte. Sakslisten og dokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet gjøres tilgjengelige for allmennheten.
10. Uttalelser vedtas av rådet med flertall.

11. Valg av leder og nestleder foretas ved flertallsvalg. Oppnår ingen alminnelig flertall foretas ny valgomgang der den som får flest stemmer blir valgt selv om disse utgjør mindre enn halvparten av stemmene. Står to kandidater likt etter annen gangs avstemming avgjøres valget ved loddtrekning.
12. Det føres protokoll fra møte som godkjennes i samme møte. Protokollen skal inneholde opplysninger om tid og sted for møtet, hvem som møtte og hvem som var fraværende, hvilke saker som ble behandlet, hvilke avgjørelser som ble truffet og avstemningsresultatet.
13. Møtegodtgjørelse utbetales i henhold til vedtatt reglement for godtgjøring av ombudsmenn i Oslo kommune.
14. Sekretariatsfunksjonen ligger til Forvaltningsseksjonen. Sekretæren deltar i møtet og skriver ut protokollen. Sekretæren setter opp sakskart sammen med lederen og er ansvarlig for utsendelse av innkallingen.

Rådet utarbeider årsrapport til bydelsutvalget, funksjonshemmedes organisasjoner og andre rådet vil informere.

Protokoll fra rådets møter legges frem for miljø- og byutviklingskomiteen og bydelsutvalget.

Idrettens samarbeidsutvalg

Retningslinjer og mandat:

Sikre erfarings- og informasjonsutveksling mellom den lokale ansvarlige myndighet for barn og unges oppvekstvilkår og byens største barne- og ungdomsorganisasjon – den organiserte idretten – på lokalt nivå.

- Ta opp saker som berører barn og ungdoms oppvekstmiljø.
- Synliggjøre og utvikle de lokale idrettsaktivitetene og sakene vil berøre den organiserte så vel som den uorganiserte idretten.
- Være et høringsorgan i forbindelse med utvikling av anlegg, nærmiljøanlegg, lekeplasser med mer.

Utvalget består i tillegg til 1 politisk representant med vararepresentant 5 representanter fra idretten, 1 representant fra skolene, 1 representant fra Marienlyst aktivitetspark og fritidsklubb og 1 representant fra bydelsadministrasjonen.

3. Møtegodtgjørelse

Møtegodtgjørelse utbetales i henhold til Reglement for utbetaling av godtgjørelse til kommunale ombudsmenn og – kvinner i Oslo kommune.

4. Saksbehandling/saksgang

Administrasjonens saker sendes parallelt til bydelsutvalget, komiteene og rådene. Arbeidsutvalget, råd og komiteer avholder sine møter i uken før bydelsutvalget. Protokoller fra råd, utvalg og komitémøtene sendes bydelsutvalget fredag i uken før bydelsutvalgets møter.

Sak 10 /09 Utarbeidelse av lokal miljø- og klimahandlingsplan for Bydel St. Hanshaugen - prosess

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelens miljø- og klimahandlingsplan fremlegges for behandling i bydelsutvalgets april møte.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelens miljø- og klimahandlingsplan fremlegges for behandling i bydelsutvalgets april møte.

Sak 11 /09 Oppdatering av budsjettvedtaket for 2009**Bydelsdirektørens forslag til vedtak**

Vedtak om videreføring av barneparktilbudet i Geitmyrsveien medfører en økning av budsjettet på kostrafunksjon 231 med kr 125 000.

Bystyrets budsjettvedtak for 2009 ga bydel St. Hanshaugen en økning på kr 1 466 000,- . Bydelsutvalget har tidligere vedtatt å bruke 1 325 000 av disse til ulike tiltak. Resterende kr 141 000,- foreslås lagt til buffer under kostrafunksjon 180.

Bystyrets vedtak om nye priser fra Sykehjemsetaten gir bydelen en besparelse på kostrafunksjon 253 på kr 838 000 som foreløpig legges til buffer på kostrafunksjon 180. Bydelsdirektøren foreslår i egen sak en justering av budsjettet på kostrafunksjon 253 i forhold til antall sykehjems plasser.

Korrigerings av måltall og budsjettpremisser knyttet til funksjonsområde 3 tas til orientering.

Behandling:

Tilleggsforslag:

Under pkt. 6 Vestre Aker eldresenter noterer eldresenterådet med glede at ”bydelsutvalget vil, i forbindelse med budsjettrevisjonen, vurdere behov for ytterligere støtte til eldresenteret.” Rådet leser dette som en anerkjennelse av betydningen av at bydelen har to godt fungerende eldresenter. Til punktet om at bydelsdirektøren skal legge fram en sak om tettere samarbeid mellom eldresenterne, er det helt avgjørende at saken forberedes i nært samarbeid med eldresenterne.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt

Tilleggsforslaget enstemmig vedtatt

Vedtak:

Vedtak om videreføring av barneparktilbudet i Geitmyrsveien medfører en økning av budsjettet på kostrafunksjon 231 med kr 125 000.

Bystyrets budsjettvedtak for 2009 ga bydel St. Hanshaugen en økning på kr 1 466 000,- . Bydelsutvalget har tidligere vedtatt å bruke 1 325 000 av disse til ulike tiltak. Resterende kr 141 000,- foreslås lagt til buffer under kostrafunksjon 180.

Bystyrets vedtak om nye priser fra Sykehjemsetaten gir bydelen en besparelse på kostrafunksjon 253 på kr 838 000 som foreløpig legges til buffer på kostrafunksjon 180. Bydelsdirektøren foreslår i egen sak en justering av budsjettet på kostrafunksjon 253 i forhold til antall sykehjems plasser.

Korrigerings av måltall og budsjettpremissar knyttet til funksjonsområde 3 tas til orientering.

Under pkt. 6 Vestre Aker eldresenter noterer eldrerådet med glede at "bydelsutvalget vil, i forbindelse med budsjettrevisjonen, vurdere behov for ytterligere støtte til eldresenteret." Rådet lesar dette som en anerkjennelse av betydningen av at bydelen har to godt fungerende eldresenter. Til punktet om at bydelsdirektøren skal legge fram en sak om tettere samarbeid mellom eldresenterne, er det helt avgjørende at saken forberedes i nært samarbeid med eldresenterne.

Eventuelt

1. Dekning av transportutgifter fra eldrerådets møter

Eldrerådet går inn for at medlemmer fra Vestre Aker eldresenter får dekket taxiutgifter heim fra møtene i eldrerådet, siden tidspunktet på møtet er flyttet og de ikke kan hentes av eldresenterets sjåfør. Medlemmene tar vare på kvitteringar og får tilbakebetalt 2 ganger/år.

2. Beboerparkering

Ett av medlemmene tok opp problemene med bydelens prøveprosjekt vedrørende beboerparkering. Er det tatt hensyn til de eldre? Her er det mange problemstillinger samtidig, og det ble henstilt til å møte frem på bydelsutvalget møte den 24. februar.

Informasjon

Sven Bue Berger orienterte om Omsorg+

Einar Grøndalen, leder for Prosjekt rus og eldre i Bydel St. Hanshaugen, presenterte seg og orienterte om det nystartede prosjektet.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Godkjent

Sak 13/09 Oppsummering av folkehelsearbeid i 2008.

Arkivsak: 200601318

Arkivkode: 202

Saksbehandler: Kristine Gram

Saksgang	Møtedato	Saknr
Råd for funksjonshemmede	23.03.09	13/09
Helse- og sosialkomiteen	24.03.09	21/09
Eldrerådet	24.03.09	13/09
Ungdomsrådet	24.03.09	7/09
Bydelsutvalget	31.03.09	50/09

OPPSUMMERING AV FOLKEHELSEARBEID I 2008.

Saksframstilling:

Det legges frem til orientering en oppsummering av folkehelsearbeidet som er utført i 2008 og videreføres i 2009. Saken begrenser seg til det arbeidet som folkehelsekonsulent har arbeidet med relatert til søknad på partnerskapsmidler for 2008, og det arbeidet som er sprunget ut fra bydelens folkehelsegruppe 2008. Bydelsdirektøren gjør oppmerksom på at også andre folkehelse tiltak kan være forankret i andre seksjoner i bydelen uten at dette er meldt inn som folkehelse tiltak til folkehelsegruppen.

Folkehelsearbeid handler om å styrke det som bidrar til helse og redusere faktorer som bidrar til sykdom, ulykke eller død. Folkehelsearbeid kan være individrettet, eller rettet mot større grupper eller hele samfunnet/bydelen.

Bydel St. Hanshaugen sendte i 2008 inn fire søknader på partnerskapsmidler til Helse- og velferdsetaten. Til sammen fikk bydelen innvilget 282 000,- til dette arbeidet. 100.000,- av disse midlene var øremerket bydelens arbeid med folkehelseplanen og de tiltakene som kom ut av denne, mens de resterende tre søknadene fikk innvilget tilnærmet full pott av sine søknadssummer. Tiltak som er satt i gang i 2008 har vært i tråd med innsatsområdene i Oslo kommunes folkehelseplan, partnerskapsstrategien og favnet over alle aldersgrupper. Noen av tiltakene er en videreføring av tiltak som ble etablert på partnerskapsmidler fra 2007, mange av tiltakene er nye. Det er i 2008 lagt mer vekt på eksterne samarbeidspartnere som partnerskap med kirken, frivillighetssentral, idrettslag, eldrecentre med mer. Dette har vært noen av kriteriene for å få innvilget partnerskapsmidlene.

Oversikt over folkehelse tiltak 2008

1. Grønn frivillighet gir god helse	132 200,-
2. Kostholdsprosjekt på Marienlyst fritidsklubb og skole	32 000,-
3. Basket skole på Bolteløkka og Marienlyst SFO	17 800,-
4. Utarbeide folkehelseplan, starte opp tiltak i tråd med denne;	
4a) Bislett Basket	30 000,-

4b) Pust i Bakken	30 000,-
4c) Bedre helse for hjemme boende eldre	15 000,-
4d) Søknaad på petanquebane	10 000,-
4e) Kosthold i de kommunale barnehagene	10 000,-
4f) Idrett og utfordring	5000,-
4g) God å snakke med	3000,- (brukt av fjorårets midler)
	285 000,-

Bydel St. Hanshaugen hadde også fått overført midler fra 2007 til 2008. Disse er disponert på følgende måte i 2008:

Oversikt over disponering av midler for tiltak som vi fikk overført fra 2007-2008

5. Ungdomslekende	19 000,-
6. Juleverksted	1000,-
7. Skiskole	10 000,-
	30 000,-

Kort orientering om de ulike tiltakene

Grønn frivillighet gir god helse er et partnerskapsprosjekt mellom Fredensborg bosenter, Akersveien kafe, Trefoldighetskirken og frivillighetssentralen. Med prosjektmidlene har disse møteplassene gitt sin brukergruppe et styrket kosttilbud. Dette har blitt organisert på flere måter blant annet ved økt fokus på frukt og grønt, sunnere mat på kafeen og i kantina på bosenteret, kostholdskurs for brukere ledet av ansatte og temakvelder med kost og helse for å nevne noe. Brukerne er voksne mennesker med problemer relatert til rus og psykisk helse. Frivillighetssentralen har bidratt med rekruttering og oppfølging av frivillige til de ulike kjøkkenene etter behov fra hvert enkelt sted.

Marienlyst fritidsklubb og Marienlyst skole. Fritidsklubben har videreført sitt tilbud fra 2007 samt etablert partnerskap med skolen. Tiltak som er iverksatt i 2008 er;

a) Åpen kafe for elevene i skolens storefri, her har ”mat og helsegruppen” stått for matlagingen.

b) Fritidsklubben har videreført sitt tilbud fra 2007 med sunnere servering i åpningstidene på kveldstid. Det er etablert en kafe-gruppe som blant annet har laget frukt- og grønnsaksspyd som selges for en billig penge.

c) Skolens ”mat og helsegruppe” har brukt lokalene til fritidsklubben hvor det har blitt laget mat som har blitt servert på klubbens ”etter skole tilbud” (5-7 klasse).

Basketskole på Bolteløkka og Marienlyst SFO. Det er startet opp basket skole på SFO i samarbeide med **Bislett basket** og foresatte på skolen. Det er kjøpt inn nødvendig utstyr som vester og baller og det planlegges ny basketkurv til montering i gymsal. Basketkursene skal ha turnering på vårparten. Bislett basket vil til høsten overta prosjektet, og utvide sitt tilbud til flere SFO i bydelen.

Bislett Basket har brukt partnerskapsmidlene på å etablere klubben og starte opp basket aktivitet på Bolteløkka og Marienlyst skole og SFO. Noe av midlene har også gått til nødvendig utstyr og drakter. Deres aktiviteter er tredelt;

- a) Instruksjon på dagtid (fra 14.00 – 16.30) i samarbeid med SFO (8-10 år)
- b) Instruksjon på kveldstid (16.30-21.00) med klubbens ordinære lag (fra 10 år).
- c) Ulike utendørs arrangementer blant annet ”street basket”.

Pust i Bakken er et partnerskap mellom frivillighetsentralen, Gamle Aker menighet, bymisjonsprest og frivillighetskoordinator ved Lovisenberg sykehus. Det er etablert et lavterseltilbud til voksne som har behov for noen å snakke med i hverdagen uten at man er henvist til det offentlige støtteapparatet av ulike grunner. I 2008 er det etablert en møteplass/cafe i Akersbakken 30. Det er utgitt foldere om tilbudet og det gjennomføres markedsføring. Tilbudet er åpent hver torsdag ettermiddag med oppstart 26 februar.

Bedre helse for hjemmeboende eldre er et prosjekt rettet mot hjemmeboende eldre med rehabiliteringsbehov i Bydel St. Hanshaugen. Pådriver er St. Hanshaugen eldresenter som har etablert et samarbeid med Kurbadet fysikalske institutt. Målsettingen er å redusere fallrisiko og fall hos hjemmeboende eldre, økt fysisk styrke og økt livskvalitet ved å komme seg ut en til to ganger i uken på en aktivitet og treffe andre i samme situasjon.

Søknad på petanquebane. Nærmiljøseksjonen i Bydel St. Hanshaugen har lenge jobbet med at Kristparken skal få et aktivitetstilbud for ungdom og voksne beboere av bydelen. Seksjonen har derfor søkt Ungdomsrådet i bydelen om å delfinansiere en petanquebane. Dette vil være et tilbud som vil gi et godt supplement til hva de andre parkene har og tilby, og en slik bane passer godt i Kristparken med tanke på parkens utforming og størrelse. Målsettingen er å fremme fysisk aktivitet for beboere i bydelen ved å tilby et nærmiljøanlegg i en park hvor dette ikke finnes per i dag.

Kosthold i de kommunale barnehagene. Målsettingen med tiltaket er å øke fokuset på sunn mat i barnehagene ut fra de ressursene man har til daglig. To av de kommunale barnehagene deltar på kostholdskurs i regi av Høyskolen i Oslo. Kurset gjennomføres vinter/vår 2009 både på høyskolen og ved at lærere kommer til barnehagen og underviser der. For å bruke den nye kunnskapen og spre gode modeller til de andre kommunale barnehagene er det satt av folkehelsemidler til oppfølging etter kurset.

Tilbudet ”Idrett og utfordring” har fått støtte fra folkehelsemidlene til økt fokus på kosthold. Idrett og utfordring er et tilbud fra Oppvekstseksjonen til utsatt ungdom. Tilbudet består av deltakelse i faste grupper med unge som møtes til fast tid for så å delta på ulike fysiske aktiviteter. Nytt av året med partnerskapsmidlene er at tiltaket er utvidet med en kostholds-bit. At ungdommen lager mat/spiser sammen før/etter aktiviteten.

God å snakke med var et kommunikasjonskurs i forbindelse med markering av Verdensdagen for psykisk helse 2008. Alle frivillige ved St. Hanshaugen Frivillighetsentral ble invitert til dette kommunikasjonskurset i regi av Kirkens SOS. Innholdet hadde fokus på å snakke med mennesker i vanskelige livssituasjoner.

Ungdomslekene fikk i 2008 støtte av partnerskapsmidlene til økt fokus på kosthold. Det var i utgangspunktet planlagt kostholdsgruppe på Marienlyst skole med utvidet og sunnere tilbud enn tidligere år. Grunnet oppussing av skolen og manglende skolekjøkken måtte denne målsettingen forskyves til 2009 når skolekjøkkenet er ferdig rehabilitert. Det ble derfor kjøpt inn større mengder frukt og grønt enn normalt slik at ungdommen hadde påfyll hele dagen. Tiltaket var svært populært. Idrettsklubben Tjalve fikk også støtte av folkehelsemidlene i forbindelse med Ungdomslekene. Idrettsklubben gjør en stor innsats både før og under dagen.

Juleverksted. 9 desember 2008 ble det arrangert juleverksted på frivillighetsentralen hvor det ble laget julekort til aksjon ”kort og godt”. Tiltaket var et lavterskeltilbud for alle beboere i bydelen som har lite nettverk i julen, samt at resultatet sprer glede til andre beboere som mottakere av kortene eksempelvis pasienter på sykehjem.

Skiskole. På Marienlyst SFO tilbyr man vinteren 2008/2009 skiskole i samarbeid med Skiforeningen. SFO benytter ukentlig 5 av sine personale til ”hjelpeinstruktører”. Ved å ha med så mange av eget personale er målsettingen at de opparbeider seg kompetanse slik at SFO kan videreføre aktiviteten med barna i mindre grupper når kurset er avsluttet. Det er også kjøpt inn barneski og støvler for en billig penge slik at SFO kan tilby skiaktivitet til barna som ikke har ski hjemmefra under og i etterkant av prosjektet.

Konklusjon og videre arbeid

Bydelen har med dette arbeidet bidratt til å styrke folkehelsen for utsatte grupper i Bydel St. Hanshaugen. Da midlene ikke ble utbetalt før etter sommeren 2008 og flere av prosjektene derfor kom i gang senere enn planlagt, er det antatt at de fleste tiltakene kommer til å ha en varighet til sommeren 2009 med påfølgende evaluering. Det er ønskelig å videreføre mange av prosjektene, og folkehelsekonsulenten vil hjelpe partene å skrive nye søknader på folkehelsemidler for 2009. Det legges frem egen sak om lokal folkeheleplan.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar oppsummeringen av folkehelsearbeidet i 2008 til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 14/09 Årsstatistikk for bydel St. Hanshaugen 2008

Arkivsak: 200802467

Arkivkode: 101

Saksbehandler: Linda Krogh Lyche

Saksgang	Møtedato	Saknr
Råd for funksjonshemmede	23.03.09	14/09
Helse- og sosialkomiteen	24.03.09	23/09
Eldrerådet	24.03.09	14/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	25.03.09	19/09
Bydelsutvalget	31.03.09	54/09

ÅRSSTATISTIKK FOR BYDEL ST. HANSHAUGEN 2008

Saksframstilling:

Vedlagt ligger årsstatistikken for 2008.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar årsstatistikken for 2008 til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 15/09 Lokal folkehelseplan for Bydel St. Hanshaugen

Arkivsak: 200601318

Arkivkode: 202

Saksbehandler: Kristine Gram

Saksgang	Møtedato	Saknr
Råd for funksjonshemmede	23.03.09	12/09
Helse- og sosialkomiteen	24.03.09	22/09
Eldrerådet	24.03.09	15/09
Ungdomsrådet	24.03.09	6/09
Bydelsutvalget	31.03.09	49/09

LOKAL FOLKEHELSEPLAN FOR BYDEL ST. HANSHAUGEN

Bakgrunn

Bystyret i Oslo vedtok 03.05.06 Folkehelseplan for Oslo med den konsekvens at planen forplikter alle bydelene og etater i Oslo kommune til å iverksette tiltak i tråd med planens intensjoner. En målsetting er blant annet at alle bydelene skal utarbeide og vedta en lokal folkehelseplan. Det stilles også krav til årlig rapportering, etablering av tiltak i folkehelseprogrammet og etablering av partnerskap for den enkelte bydel. Bydel St. Hanshaugens lokale folkehelseplan bygger på Oslo kommunes folkehelseplan. Øvrig forankring er kommunehelsetjenesteloven §§ 1-3 og 1-4, og bydelens strategiske plan 2008-2011.

Saksframstilling

Med *Folkehelseplanen for Oslo* som utgangspunkt er det i 2008 opprettet en folkehelsegruppe ledet av bydelens folkehelsekonsulent. I gruppa har det sittet representanter fra ulike tjenestesteder i bydelen; barnehage, helsestasjon, bydelsoverlege, hjemmetjenesten og psykisk helse. Folkehelsegruppen har høsten 2008 også hatt som oppgave å sikre at informasjon om folkehelsearbeidet forankres i bydelens tjenestesteder. I tråd med *Folkehelseplan for Oslo* er det utarbeidet en lokal folkehelseplan for Bydel St. Hanshaugen. Planen bygger på Oslo kommunes folkehelseplan, men er tilpasset Bydel St. Hanshaugen og Strategiske plan 2008-2011 i Hovedutfordring 1 Nærmiljøarbeid: folkehelse, bærekraftig utvikling, trygghet og aktivitet.

Folkehelsearbeid - et felles ansvar

Folkehelsen grunnlegges og påvirkes hovedsakelig utenfor helsevesenet. Det er på individets hverdagsarenaer at helse skapes, og det er derfor viktig at det er et helsefremmende miljø på disse arenaene. Enkelte hevder at helsevesenet kun bidrar til 10% av befolkningens helse, mens andre samfunnsinstitusjoner som for eksempel barnehage og skole, eldresentre og hjemmetjeneste, sosialsektoren, transport/infrastruktur, og ikke minst lokalsamfunnet og frivillig arbeid står for de resterende 90%. Ut fra denne kunnskapen er det viktig å involvere mange aktører i folkehelsearbeidet. I Norge er dette behovet for økt samarbeid nedfelt i Stortingsmelding 16 (2002-2003) hvor folkehelsearbeid beskrives som et multidisiplinært fagfelt hvor det er nødvendig med tverrfaglig og sektorovergripende samarbeide med forankring og innsats på alle nivåer for å lykkes. En viktig strategi for å oppnå dette er å stimulere til partnerskap for folkehelse mellom stat, fylkeskommuner og kommuner i

samarbeid med næringsliv, frivillige organisasjoner, høyskoler og forskningsmiljøer. Man har funnet at en suksessfaktor for folkehelsearbeidet er at tiltak forankres lokalt.

Definisjoner

Folkehelsearbeid innebærer å forholde seg til faktorer som påvirker helsen; å svekke det som medfører helserisiko og styrke det som bidrar til bedre helse. Begrepet er en paraplydefinisjon som omfatter både det helsefremmende og det sykdomsforebyggende arbeidet.

Folkehelsearbeid kan være individrettet, eller rettet mot større grupper eller hele samfunnet.

Sykdomsforebyggende arbeid har fokus på å hindre eller redusere faktorer som kan bidra til sykdom, ulykke eller død.

Helsefremmende arbeid har fokus på å styrke det som bidrar til helse. Helse ses på som en ressurs hos mennesket, og fokus i det helsefremmende arbeidet er rettet mot å fremme enkeltindividers muligheter til å realisere sitt potensial. Dette kan innebære å gi mennesker kunnskap om faktorer som fremmer deres helse, motivere og stimulere til å oppdage ressurser og gjennomføre endringer. På organisasjons- og systemnivå handler det om å tilrettelegge strukturelle rammefaktorer slik at et er lettere for individet å ta valg som fremmer helse i hverdagen.

Partnerskapsmodellen

I tråd med nasjonale føringer er partnerskap er en av hovedstrategiene i Folkehelsearbeidet i Oslo kommune. Partnerskap for folkehelse beskrives som tverrfaglig, sektorovergrepene og forpliktende samarbeid mellom kommunale og ikke-kommunale instanser, for eksempel mellom stat, kommune, offentlig og privat sektor. Oslo ble i 2007 tatt opp som partnerskapsfylke og mottar som følge av dette 1,5 mill. årlig til lokalt folkehelsearbeid. Bydelene kan søke på midlene. Kriterier er at søknaden er relatert til minst ett av innsatsområdene i Folkehelseplan for Oslo og at arbeidsformen defineres som et partnerskap. I 2008 fikk bydelen kr 282 000 til dette arbeidet.

Oslo kommunes folkehelseplan

Hovedmålet i Oslo kommunes Folkehelseplan:

Å redusere helseforskjellene i Oslo gjennom å forbedre helsen til utsatte grupper.

Utsatte grupper defineres i planen etter sosioøkonomisk status, alder og etnisk opprinnelse. Sosioøkonomisk status er et uttrykk for forskjeller som skyldes utdanning, yrke og inntekt. Det er vist at grupper med lav sosioøkonomisk status har dårligere helse. Barn og unge er også en målgruppe for arbeidet, ettersom gode forebyggende tiltak gir stor effekt både på kort og lang sikt. Å hjelpe unge til å etablere en helsefremmende livsstil er derfor et prioritert område. For å nå hovedmålet beskriver Oslo kommunes folkehelseplan 7 innsatsområder med delmål:

1. Innsatsområde fysisk aktivitet og fysisk planlegging

- Andelen fysisk aktive skal økes.

2. Innsatsområde kosthold.

- Kostholdet skal bedres, særlig hos utsatte grupper.

3. Innsatsområde psykososiale nærmiljøer

- Sosiale nettverk i nærmiljøer skal styrkes.
- Barn og unges mestringsevne skal styrkes

4. Innsatsområde tannhelse

- Bedre tannhelse til utsatte grupper

5. Innsatsområde tobakksforebygging

- Helseforskjellene i Oslo skal reduseres gjennom en reduksjon i andelen som røyker i befolkningsgrupper med høyest tobakksforbruk.

6. Innsatsområde skadeforebygging

- Hoftebrudd blant eldre skal reduseres

7. Innsatsområde helseovervåkning

- Benytte helsekonsekvensutredning som et sentralt virkemiddel for å redusere sosiale ulikheter i helse
- Økt bruk av helseundersøkelser

Status og helsetilstand i Oslo

Store sosiale ulikheter i helse

Sosioøkonomisk status er et uttrykk for forskjeller som skyldes utdanning, yrke og inntekt. Det er vist at grupper med lang utdanning og høy sosioøkonomisk status har en sunnere livsstil enn grupper med lavere sosioøkonomisk status. I Oslo kommunes folkehelseplan beskrives betydelige geografiske og sosiale ulikheter mellom østlige og vestlige bydeler. Man finner også en overhyppighet av sykdomstilfeller blant etniske minoriteter.

Livsstilssykdommer dominerer

Helsetilstanden i Oslo er i Folkehelseplanen beskrevet med data fra "Helseprofil for Oslo" (2002) og "Oslohelsa" utgitt av Ullevål sykehus og Oslo kommune i 2000. Disse helseundersøkelsene viser at ikke-smittsomme sykdommer, også kalt livsstilssykdommer, utgjør nesten 75% av alle årlige dødsfall i Oslo. Eksempler på livsstilssykdommer fra disse undersøkelsene er diabetes, hjerte-karsykdom og sykdom i luftveiene.

Nyere undersøkelser viser at også overvekt er i ferd med å bli et stor problem. Vekten øker i alle aldersgrupper i befolkningen, også blant de unge. Mer enn 60% av barn som er overvektige før puberteten vil trekke denne overvekten med seg til voksen alder. Dette skaper bekymring med tanke på at overvekt øker risikoen betraktelig for at disse barna vil utvikle livsstilsrelaterte sykdommer senere i livet. Tall fra Oslo i 2004 viste at 21 prosent av åtte og tolvåringene var overvektige. Usunne kostvaner og fysisk inaktivitet trekkes frem som de viktigste årsakene til denne utviklingen, og innsatsområdene fysisk aktivitet og kosthold i Oslo kommunes folkehelsestrategi anses som spesielt viktige i det forebyggende arbeidet.

I Oslo er forekomsten av lårhalsbrudd høyest i hele Europa. Folkehelseprogrammet setter derfor også spesielt fokus på å forebygge fallulykker hos eldre gjennom innsatsområde skadeforebygging.

Bydel St. Hanshaugen

Befolkning og kjennetegn

Bydel St. Hanshaugen strekker seg fra Oslo indre øst til Oslo vest og er en sammensatt og variert bydel. Befolkningen i 2008 var på 30 144 innbyggere. Av dette utgjør den største gruppen unge i aldersgruppen 20-39 år. Det er mange barnefamilier som bor i bydelen, og det er antatt at antallet barn 0-5 år vil fortsette å øke i årene fremover. Mange flytter ut av bydelen når barna når skolealder. De siste årene har det også vært en økning av antallet eldre. Fremover vil gruppen 67-79 år fortsette å øke, mens antallet innbyggere over 80 år vil reduseres noe (Strategisk plan 2008-2011). Bydelen preges av å være en sentrumsbydel med mye bygningsmasse og har ingen tilknytning til større grøntområder/ marka. Bydelen har flere viktige parker som er gode fellesarenaer for befolkningen. Bydelen inkluderer en stor andel av offentlige og private virksomheter, næringsliv og handelsstand. Generelt kjennetegnes bydelens sosioøkonomiske trekk ved at behovet for kommunale tjenester i hovedsak er gjennomsnittlig for Oslo. I forbindelse med bydelsreformen fikk Bydel St. Hanshaugen i 2004 ansvar for Oslo sentrum med sine 861 innbyggere. Dette er en ekstra utfordring i folkehelsearbeidet, også fordi sentrum trekker mange folk som ikke er registrerte beboere, men som oppholder seg i området.

Innsatsområder og mål for lokal folkehelseplan i Bydel St. Hanshaugen

Mange av bydelens tjenestesteder arbeider med folkehelsearbeid i sin daglige drift. Forslag til bydelens lokale folkehelseplan favner ikke over alt det som skjer av folkehelsearbeid i bydelen, men prioriterer viktige områder som bydelsdirektøren mener bydelen bør satse ekstra på, og som er i tråd med folkehelseplan for Oslo. Dette vil kunne utløse partnerskapsmidler. Tilknyttet bydelens lokale folkehelseplan vil det årlig utarbeides en spesifikk tiltaksplan.

På bakgrunn av behov og muligheter lokalt vil bydelsdirektøren fremme følgende fem forslag til innsatsområder for Bydel St. Hanshaugen:

1. Innsatsområde fysisk aktivitet og fysisk planlegging

- Bydelen arbeider for å fremme fysisk aktivitet på nærmiljøarenaer som parker og møteplasser for hele befolkningen.
- Bydelen arbeider med lavterskeltilbud for at barn, eldre og utsatte grupper deltar i fysisk aktivitet.

2. Innsatsområde kosthold.

- Bydelen arbeider for å fremme et sunt kosthold for barn, eldre og utsatte grupper.

3. Innsatsområde psykososiale nærmiljøer

- Bydelen bidrar til å skape og utvikle sosiale møteplasser og nettverk for barn, eldre og utsatte grupper.

4. Innsatsområde skadeforebygging

- Bydelen arbeider for å redusere antall hoftebrudd blant eldre.
- Bydelen arbeider for at alle barnehager og skoler i bydeler er godkjent etter helsekravene i forskrift i miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

5. Innsatsområde helseovervåkning

- Bydelens tjenestesteder arbeider for å få en bedre oversikt over befolkningens helse. Dette kan skje gjennom helseundersøkelser og registreringer.

- Bydelen benytter økt bruk av helsekonsekvensutredninger. Dette innebærer å vurdere konsekvensen ulike tiltak og endringer vil ha for målgruppens helse før tiltak iverksettes.

Oppfølging og evaluering av planen.

For at Bydel St. Hanshaugen skal kunne følge opp Oslo kommunes folkehelsestrategi mener bydelsdirektøren at det forebyggende og helsefremmende arbeidet må sikres på en helhetlig måte i de ulike seksjonene og tjenestestedene. Folkehelsehensyn må være en naturlig del av bydelens planleggingsprosesser, og det må etableres forpliktende samarbeid på tvers av ulike instanser i bydelen. Arbeidet bør i størst mulig grad være faglig begrunnet. For å få til dette er helseundersøkelser og registreringer lokalt en viktig del av grunnarbeidet før tiltak iverksettes. På sikt ønsker vi med dette å sikre best mulig effekt av folkehelsearbeidet.

Bydelen har et ansvar for å planlegge, tilrettelegge og følge opp helseutfordringene i befolkningen. Det er viktig at alle aldersgrupper blir ivaretatt. Gjennom partnerskapsmodellen i Oslo kommune er det også muligheter for å søke på prosjektmidler. Frivillige organisasjoner og andre ressurspersoner som møter befolkningen er viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet. Med dette vil Bydel St. Hanshaugen bidra til å følge opp hovedmålsettingen i Oslo kommunes folkehelsestrategi som er å redusere helseforskjeller i befolkningen.

Det vil være navngitte personer som har ansvar for å følge opp tiltakene i folkehelseplanen i den enkelte seksjon. Bydelens folkehelsegruppe vil årlig evaluere og følge opp den lokale folkehelseplanen og forankre den i virksomhetenes årsplaner. Når det gjelder revisjon av planen er det naturlig at folkehelseplanen rulleres i takt med bydelens Strategiske plan. Det legges frem egen sak om oppsummering av folkehelsearbeid i 2008 og oppfølging i 2009.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget vedtar innsatsområder og mål for lokal folkehelseplan for Bydel St. Hanshaugen

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 16/09 Vold i nære relasjoner

Arkivsak: 200802062

Arkivkode: 321

Saksbehandler: Børge Njå

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	24.03.09	19/09
Eldrerådet	24.03.09	16/09
Ungdomsrådet	24.03.09	8/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	25.03.09	15/09
Bydelsutvalget	31.03.09	53/09

VOLD I NÆRE RELASJONER

Sammendrag:

Som ledd i Regjeringens handlingsplan "Vendepunkt" (2008-2011) oppfordres kommunene og politikerne og hjelpeapparatet lokalt til å lage egne handlingsplaner for å forebygge vold i nære relasjoner, og gi et bedre tilbud til de som utsettes for det.

Saksframstilling:

Vold i nære relasjoner rammer hardt og har alvorlige følger for de som opplever den. Volden innebærer minst en tredelt krenkelse. For det første er både den fysiske og den psykiske volden som utøves ofte rå og brutal. For det andre innebærer den et tillitsbrudd, fordi den utøves av et menneske som en i utgangspunktet har et nært forhold til. Og for det tredje foregår den ofte på et sted der en skal føle seg trygg – i eget hjem. Desto større blir derfor overgrepet mot den som blir utsatt. Vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet, kan gi store helseskader og er et brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Volden innebærer alt fra enkelthendelser til langvarig og omfattende mishandling. Den rammer barn, kvinner og menn i alle aldre, og både kvinner og menn kan være voldsutøvere.

Gjennom tiltakene i denne handlingsplanen vil regjeringen styrke innsatsen. Dersom en skal klare å bekjempe vold i nære relasjoner, er det ikke tilstrekkelig å styrke tilbudet til ofre etter at volden har funnet sted. Man må forebygge og bekjempe alle former for vold i nære relasjoner gjennom flere tilnærminger:

- A. Ofre for vold i nære relasjoner skal sikres nødvendig hjelp og beskyttelse.
- B. Voldsspiralen skal brytes ved å styrke behandlingstilbudet til voldsutøvere.
- C. Ofre for vold i nære relasjoner skal gis tilbud om tilrettelagte samtaler med voldsutøver (restorative justice).
- D. Samarbeidskompetansen og kunnskapen i hjelpeapparatet skal styrkes.
- E. Forskning og utviklingsarbeid skal iverksettes og videreføres.
- F. Vold i nære relasjoner skal gjøres mer synlig.
- G. Vold i nære relasjoner skal forebygges gjennom holdningsendringer.

Handlingsplanen er et ledd i innsatsen for å bekjempe vold i nære relasjoner, en innsats som også innbefatter handlingsplaner og strategier som er igangsatt for å bekjempe seksuelle og fysiske overgrep mot barn, seksuelle overgrep (voldtekt), tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Initiativene supplerer hverandre og skal sikre en helhetlig innsats mot vold.

Når det gjelder tiltak for å bekjempe seksuelle og fysiske overgrep mot barn, er dette nedfelt i planen *Strategi mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn* (2005-2009). Fokus er på forebygging, avdekking av overgrep, bistand og behandling, kompetanseheving og forskning. Tiltakene følges opp av Barne- og likestillingsdepartementet, andre tiltaksansvarlige departementer og deres underliggende etater.

Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse kan anses som ulike former for æresrelatert vold. Regjeringen har valgt å utarbeide egne handlingsplaner for bekjempelse av tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. En ny *Handlingsplan mot tvangsekteskap* for perioden 2008-2011 ble lagt frem 29. juni 2007. Den gir en samlet presentasjon av hvordan regjeringen vil styrke og videreutvikle innsatsen mot tvangsekteskap. Planen inneholder både forebyggende tiltak og hjelpetiltak. Regjeringen vil legge frem en *Handlingsplan mot kjønnslemlestelse* som skal gjelde for perioden 2008-2011. Denne planen vil inneholde tiltak som kan forbedre og samordne det offentliges innsats for å hindre at kjønnslemlestelse finner sted.

Seksuelle overgrep er særlig krenkende for den som utsettes for det. Regjeringen har derfor nedsatt et utvalg som utreder situasjonen for personer som har vært utsatt for voldtekt (*Voldtektsutvalget*). Utvalget skal blant annet vurdere forebyggende tiltak og tiltak som skal bidra til at ofrene blir møtt av offentlige instanser på en bedre og mer samordnet måte. Utvalget skal levere sin utredning 24. januar 2008. Utredningen vil bli sendt på høring og utvalgets forslag til tiltak vil bli fulgt opp av Justisdepartementet i samarbeid med andre berørte departementer.

Sammenheng mellom bruk av rusmidler og vold er godt dokumentert. En restriktiv ruspolitikk og et styrket rusbehandlingstilbud vil dermed være viktig for kriminalitetsbekjempelsen. *Opptrappingsplanen for rusfeltet* ble lagt frem for Stortinget som en del av St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Helse- og omsorgsdepartementet. Planen vil gjelde til og med 2010.

Bystyret vedtok i 2007 en plan for forebygging og bekjempelse av vold mot barn i nære relasjoner der punkt 4 i vedtaket lyder slik:

”Bystyret bes påse at det i alle bydeler utarbeides handlingsplaner med konkret sett av virkemidler som sikrer hjelp og støtte til barn utsatt for vold fra nære voksne.”

I budsjett 2009 utvider byrådet innsatsen til å gjelde hjelp til barn og unge i en vanskelig livssituasjon. Konkret vil byrådet følge opp at alle bydeler har utviklet planer med tiltak for å fange opp å gi tilbud til barn og unge med rusmisbrukende og psykisk syke foresatte, eller som lever med vold i familien. Det er et uttalt mål at bydelen sørger for å utvikle samordnende planer for bistand til barn med spesielle behov.

Helse- og velferdsetaten har bedt alle bydelene om å utpeke en koordinator som har hovedansvar for å drive sistnevnte planarbeid for barn og unge i vanskelige livssituasjoner. Oppvekstseksjonen har valgt en fagkonsulent som representerer bydelen i dette arbeidet, og denne skal delta i Helse- og velferdsetatens samlinger for dette arbeidet.

Bydelen arbeider i dag med problematikken på flere plan. Her kan nevnes:

Bydelens barnevern har ansatte som har gått gjennom et opplæringsprogram våren 2007 med tanke på å best kunne ivareta de familier hvor vold er et problem.

Bydelen samarbeider med Alternativ til vold (ATV), samt Vern for eldre. ATV er et behandlings- og kompetansesenter på vold, med særlig vekt på vold i nære relasjoner. Vern for eldre er et tilbud til eldre som står i fare for eller er utsatt for overgrep. Tjenesten er en del av kommunens trygghetsskapende tilbud og skal hjelpe eldre over 62 år i hjemmet eller i institusjon.

På grunnlag av de punktene som Regjeringen har lagt til grunn for arbeidet, føringene fra bystyret, samt det pågående arbeidet i bydelen, ønsker Bydel St. Hanshaugen å utarbeide en handlingsplan som tar for seg alle sider ved vold i nære relasjoner. En slik handlingsplan forutsetter et nært samarbeid med store deler av bydelens tjenesteapparat. For å best kunne utvikle og å kvalitetssikre det videre arbeidet er det fra bydelens side ønskelig å opprette en arbeidsgruppe bestående av tre koordinatorene som representerer hver av disse arbeidsfeltene, 0-18, 18-67, 67+. Denne gruppen har til ansvar å fremlegge en helhetlig plan for arbeidet innen september 2009, samt å kvalitetssikre at dette arbeidet blir prioritert fremover.

I denne handlingsplanen vil det bli lagt vekt på å utarbeide gode rutiner for å:

- avdekke vold i nære relasjoner.
- sikre nødvendig hjelp og beskyttelse til ofre for vold.
- gi et behandlingstilbud til voldsutøvere for på den måten å bryte etablerte handlingsmønstre.
- etablere tverrfaglige og tverrseksjonelle samarbeidsfora for å best å kunne arbeide helhetlig med de familier/personer som opplever vold i nære relasjoner.
- utvikle kompetanse blant de ansatte.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget ber bydelen utarbeide en samordnet handlingsplan, samt å kvalitetssikre det videre arbeidet. Planen skal bygge på regjeringens ulike handlingsplaner som nevnt ovenfor, føringene som har kommet fra bystyret, i tillegg til eksisterende arbeid i bydel. Handlingsplanen legges frem for Bydelsutvalget i september 2009.

REFERATSAKER**Periode: 18. februar 2009 - 24. mars 2009**

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
1/09	200800462-3	Oppnevning av nytt medlem til det sentrale eldreråd. Byrådssak 30/09